

TIDEVARVET

Nr 21. 22 maj.

Tidevarvet N: 21

Regerings förslag i de olika försäkringsfrågorna ha nu utskottsbehandlats. Fröken Kerstin Hesselgren kritiserar skarpt andra särskilda utskottets ståndpunkt i artikeln *Ingen moderskapsföräring?* För utskottets uttalande i de andra försäkringsfrågorna redogöres i en artikel på sidan 6.

Lagrådet och lorderna är en sammansättning, som är mest föredelaktig för lorderna.

Öresgränsen behandlar riksdagsbeslut att behålla censusstrecket.

Alla människors väg, en berömd fransk roman av Edouard Estaunié, recenseras av Ein Wagner.

När jag uppträdde vären av Else Feldmann kan med förstås lätt bakgrundens riksdagens hållning till motionen om halvdayslighet i skolorna.

Natten till söndag, kap. 9, Hälsohällan.

Fröken Anna T. Nilsson framlägger i avseende på Fred och Frihets program motsatta synpunkter mot dem av E. W. förfäktade.

I nästa nummer av Tidevarvet skildras pingstmötet på Fogelstad.

PÅ MÅNDAG

blir Å vår populära linne-avdelning en specialföreläsning av trevliga och moderna cout.

TRÄDGÅRDS-DUKAR

Ett synnerligen långtilltillfälle vid laadeflyttningen. Linneavdelningen. I trappa.

MEETHS

Drottninggatan 63

Skånska Handkapsfabriken
 Västerlånggatan 55 - Stockholm.
 Telefon Norr 141 63.
 Stort lager av
 HANDSKAR, VANTÅR o. STRUMPFOR
 Etabl. 1870.
 Äldsta Handkapsfabrik i Stockholm.
 Innehavare Fru Lotten Smith.

Husmoderns arbete

Intet moderskapsunderstöd?

Av Kerstin Hesselgren

Förslaget om moderskapsunderstöd har avslagits av utskottet.

Visselröjan erkänner utskottet att det finns något berättigat i den tanke, som ligger till grunden för Kungl. Maj:ts förslag, nämligen, att ett sådant understöd skulle utgöra ett komplement till arbetskyddslagens bestämmelse, att kvinna är förbjuden yrkesarbete under viss tid efter barnföd. "En dylik understödsverksamhet", säger utskottet, "skulle otvivelaktigt i ringa grad främja skyddslagens syfte." Utskottet finner emellertid, att den försiktiga väg, som här föreslagits att till att börja med endast söka lösa frågan om moderskapsunderstöd för den begränsade grupp av mödrar, som äro underkastade arbetskyddslagens bestämmelser, ej är tillfredställande. Utskottet vill utsträcka denna hjälp till att omfatta mycket större befolkningsslag. Detta är i och för sig i hög grad behärskansvärt, och krävet på en utredning i vad mån detta kan ske, måste givetvis understödjas av en var, som på sin tid kämpade för det s. k. 10 kap. av förslaget till barnavårdslag. Det ledsamma är emellertid, att utskottet tagit den begärda utredningen om en utsträckning av moderskapsunderstödet till förvandling att avsåg det nu föreliggande förslaget om moderskapsunderstöd till industriarbetskor. Von Kene har i sin motion utlovat, att man skulle kunna utsträcka understödet till alla dessa andra kategorier av mödrar med endast en ringa ökning av den kostnad Kungl. Maj:ts beräkna, ifall man gjorde understödet i *varje* fall beröende av en besvärning och införde regressrätt emot barnafadern samt lade en del av kostnaderna på kommu-

nen. Det är klart, att utskottet ej kunnat motstå sådana lockande perspektiv, och den föreslagna utredningen skall nu gå efter dessa linjer. En viss tvksamhet försörjdes dock hos utskottet, huruvida det inte egentligen här är fråga om två olika kategorier av understödsfrågor. Utskottet säger nämligen, att den omständigheten, att understödet, när det gäller industriarbetskor, huvudsakligen skulle få karaktären av ersättning för arbetsförlusten, som vederbörande på grund av lagens bestämmelser nödgats avstå, icke behöver hindra, att vid understödsbeloppets avvägande även i viss utsträckning hänsyn tagen till understödstagarens behov och antyder, att förhållandena här skulle kunna tillräckligt tillgodose genom att göra storleken av understödsbeloppet beroende av arbetsförlusten. Det är att hoppas, att den anbefallda utredningen skall ännu mer klargöra, att här verkligen är fråga om tvänne olika saker, även om de till sina yttre verkningar äro likartade. I de fall, där det ej gäller ersättning för förlorad arbetsförlust, måste nämligen saken ställa sig något annorlunda, och en viss form av besvärning vara befogad, såvida man ej taksom Australien vill slå in på en allmän barnpomeriering.

Huruvida införandet av regressrätt emot barnafadern är en framkomlig väg, återstår att se. Det kan också tyckas litet underligt, när man aldrig ifrågasatt användningen av en dylik rätt, när det gällt statsanslag till sjukkasornas moderskapsbidrag staten här betalat huvudparten. — Vad kommunerna bidrag beträffar, så är det givet, att det kan vara nog så befogat, ifall det blir fråga om

hjälp i allmänhet åt behövande mödrar. Huruvida understödet till industriarbetskor skulle ingå i kommunernas skyldigheter torde däremot vara mera omvistat då det ju skulle betyda en synnerligen ojämn belastning på de olika kommunerna.

Utskottet har vidare föreslagit, att det skall undersökas, huruvida den föreslagna understödssiden av 8 veckor kan inskränkas. Det skulle då i första hand gälla de 2 veckorna före barnfödningen, varom utskottet begär yttrande från medicinalstyrelsen, men kan naturligtvis även tänkas gälla tiden 6 veckor efter.

I vad det avser industriarbetskor förefaller det ganska olämpligt att tänka sig en inskränkning av understödet under det i lagen påbudna uppehållet i arbetet, och det torde också ligga i samhällets intresse att i större utsträckning än vad som nu är fallet, möjliggöra för dessa, att såsom medicinalstyrelsen påpekar, sluta ett tungt och ansträngande arbete åtminstone 2 veckor före barnfödningen. Det betyder ju inte att alla skulle behöva göra det, då en hel del arbete är av den beskaffenhet att det ej skadar modern att hålla på med det ända till sist dagarna innan.

Washingtonkonventionen går som bekant betydligt längre än nu föreliggande förslag, i det att där föreslås 6 veckor före och 6 veckor efter barnfödning. — Den socialdemokratiska reservationen med vilken jag föranlagt yrkar på Kungl. Maj:ts förslag, men begär också en utredning i vad mån och under vilken form moderskapsunderstöd kan givas till även andra grupper av mödrar.

Lagrådet och lorderna

Ungefär samtidigt har i England och Sverige fattats två officiella beslut i samma fråga, nämligen den om stats ställning till åtgärder för födelsekontroll. I engelska överhuset har detta beslut gått i radikal riktning, och där har man öppet diskuterat frågan i känslan av dess oerhörda betydelse. Vårt lagråd här i Sverige, som haft att yttra sig över justitiedepartementets förslag till ändring och avtrubning av preventivlagen, avstyrker detta förslag utan att med ett ord ha gått in på frågan centralpunkt: här kännedom om kontraceptionella medels användning — som är nödvändig för födelsekontroll — undanhållas och försäras genom lagstiftning eller bör den uppmuntras?

England har 2,000 statligt understödda vägledningscentraler för mödrar. A en av dessa har en skoterska undervisar mödrarna om möjligheten att reglera barnalstringen och därför blivit varnad. En arbetsrepresentant tog upp saken i överhuset och begärde upphävande av alla bestämmelser, som hindrade vägledningscentralerna från att ge dessa upplysningar till mödrarna, men lyckades icke få

majoritet för förslaget. I överhuset däremot segrade uppfattningen att vägledning i preventiva medels användning bör ges i centralerna med 52 röster mot 44. I sanning — man måste säga sig, att tiden här ridit fort i det konservativa England. Det var den radikale lord Buckmaster, som öppnade debatten med att framhålla att de välbärgade klasserna redan känna till möjligheterna för och öva födelse reglering medan det är de fattigaste och minst upplysta människorna som icke ställa in med tillräcklig kunskap för att kunna förhindra nya barns tillkomst, även när det vore nödvändigt för moderns hälsa och familjens ekonomi. Det hjälper icke att gå till det faktum, att tänkande människor sätta så få barn i världen (i sin önskan att skaffa dem de ha goda livsvillkor) medan oita de mindre intelligenta, underrådliga och svaga producera barn i mängdbildigt antal. Bättre är att icke lägga hinder i vägen för likare som vilja hjälpa bildade mödrar. Den gamla idén att befolkningen under alla omständigheter måste växa är ek o av länge sedan ihjälslagna argument.

I lagrådets skrivelse diskuteras icke ens preventivlagens sammanhang med befolkningens. Men det kan bero därpå att hr Engberg i sin för år sedan avgivna motion om preventivlagens upphävande heller icke drog fram dessa synpunkter utan nöjde sig med att framhålla att preventivlagen borde upphävas därför att den lade hinder i vägen för undervisningen om preventiva medel som skydd mot veneriska smitta.

Nu säger lagrådet, att preventivlagens icke hindrar sådan undervisning i allvarlig och värdig form och från auktoritativt håll. Alltså föreligger ingen anledning att för den skall borttaga lagens bestämmelser om straff för dem som till andra förelöse muntligen eller skriftligen föreläsa till användande av föremål, avsett för att förebygga följder av könsömsning.

Däremot anser lagrådet ett en allvarlig fara för ungdomens sedlighet skulle uppstå, om lagens straffbestämmelser bortföll.

Översatt på vanligt språk betyder detta, att preventivmedels användning för att förebygga smitta av könssjukdom har lagrådets gillande, medan

Nr 21. 4 ärg. 1926

Brokigt

Stockholm en vårsöndag år 1926 har i sanning fått ett brokigt och lysande utseende, tack vare det faktum att mode- och konfektionsfirmerna i år föra kläder och väsklar i så vita, muntra och ljusa färger. Det är bestämt första gången dessa glatt och ljusa färger rikligt slagit igenom i vår kulna nord, åtminstone ha vi genomlat några tunga årtionden av mörklätt, samgrått och granitgrått innan vi så småningom började väja oss vid färger.

Det har gått långsamt, som alla i modets värld går långsamt, men nu är det ingen fara för färger längre. Kosma färdiga bilar i hjärtgrönt, skrällande vita lila och kallrött gunga som italienskan ballonger på folkeströmmens yta, när Stockholm samlas omkring vaktparaden eller någon löpning eller kronprinsparis avresa. Det är skoterande och röligt och lysar omkring upp den kyliga solens maj.

Om det är vetenskapligt uttröt har färger verka på självet vill jag ej. Men jag tar för givet att den svenska flickans hjärt är låg, livligt, rörligt, iaktred, snettärfärdigt eller i bästa fall, ämnet. Allt i lydnad av en modets lag, utfärdad i en fjärran stad och av ökända gudar.

Apropos svenska veckan har det talats om det orimliga i att begära att svenska danser skulle gå i svenska hemstjodstyg, de skulle inte bli serverade på de bättre restauranger konstaterar en av Svenska Dagbladets kåsörer. Jag skulle också på dessa flygplaner veder kosma färdiga bilar i hjärtgrönt, skrällande vita lila och kallrött gunga som italienskan ballonger på folkeströmmens yta, när Stockholm samlas omkring vaktparaden eller någon löpning eller kronprinsparis avresa. Det är skoterande och röligt och lysar omkring upp den kyliga solens maj.

Jeanne Lanvin, som är en av modets skapare just nu, köpte upp allt vad hon kunde komma till av svenska saker i Paris på utställningen i bästa fall att använda och komponera in i sina nya modekapelser. Ju mera svenskt, ursprungligt och exotiskt det var, dess begärligare. På kappöppningar och budorier lär man alltså få se just vår hemstjod, visserligen försedd med Jeanne Lanvins signatur, denna hemstjod som damerna inte tåra visa sig med här hemma, av färdiga för att vara halbum och inte till serveras, vilket är den sist, fördömligaste. De hårda ballongfärgade tygera och kläderna tycks vara vad franska ateljéerna exporterar för att reservera den nordiska färgslan med dess naturen närande milda och likande färger för sina ögon. *Déviné.*

däremot deras användning för att förebygga befruktning har dess oqillande. Tänker man närmare efter är det alltså huvudsaken de för mannen farliga följderna av könsömsning, nämligen venerisk smitta vid lösa förbindelser med prostituerade, som böra förebyggas. Därmed icke förmeckat att icke skyddet mot venerisk smitta kan ha betydelse även för kvinnorna. Däremot har lagrådet intress för de fall då överansträngda kvinnor böra skyddas för att öresidiga följder av sexuell uppgivning, inte heller någon tanke för att saken har en privatkonkurrens, en nationalekonomisk och rashygienisk sida. I motsatt till lörderna i engelska parlamentet vet lagrådet ingenting om att det haft i sin händer av tidens mest brännande spörsmål.

Framkalling,
 kopiering och förstoring av amatörbilder utföras bäst hos
PETERS, Stureplan 4.

består till icke ringa del i utväljandet av de bästa inköpsaffällorna.
 För livsmedel är valet lätt. I våra 129 butiker gäller principen:
 högsta kvalitet till lägsta pris.

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:
Elin Wägnér

Mottagningstid kl. 10—12.
Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION:
Telefon Norr 262 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m. — 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 5:50, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 Öre.

ANNONSPRIS:
per millimeter

Textsida eller särskilt be-
gär plats..... 22 öre
I text..... 20 "

Rylander & Olsson Boktryckeri
STOCKHOLM 1926.

**Tidevarvets
Rådfrågningsbyrå**
för föräldrar
Slussplan 11
torsdagar 9.30—10.30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmföretagsgatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.

Familjerätt. Hyresärenden. Testa-
ment. Boupppteckningar. Förfråg-
ningar från landorten besvaras om-
gående.

EVH ANDÉN Advokatbyrå

inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.
Lilla Vattug. 14. Tel. 75 76. Norr 183 36.
STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvskär,
Boutredningar och testament, för-
valtningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

ADVOKAT JURIS KANDIDAT

Marta Björnborn Romson
Medlem av Sveriges Advokatsamfund.
Arsenalsgatan 14, I.
(Mitt emot Operahuset.)
Tel. N. 1388. Stockholm.

Juridiska uppdrag av alla slag emot-
tagas. Skriftliga förfrågningar besvaras
omgående.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsgatan 8—10, Stockholm.
Tel. 147 99, N. 101 50.

Infört genom Stockholms Läkarförening

Doktor Helena Klein,
Invärtes sjukdomar, Lung-, Mag-
och Tarmsjukdomar.
Brunkebergsgat. 4, 3 tr. hiss (inv.
Brunkebergstorg). Mottagn. vard. 2
—3. Månd. o. Torsd. 6—7 samt en-
ligt avtal pr. Tel. Norr 58 40.

Dr Sigröd Björkstén-Wolontis
INVÄRTES Sjukdomar
Lungsjukdomar samt röntgenfoto-
profiter av lungor.
Odenungatan 58, IV, hiss.
Mottagn. 2—3 ell. efter överenskom-
melse pr. Tel. Vasca 10 19 (Person-
lig telefonid 159—9)

Doktor Fähræus

Här- & Hudsjukdomar, Nervsjukdomar
Karlvägen 48, Stockholm.
Mottagning ell. överenskommande pr. tel.
707 18, kl. 10.30—12.

Infört genom Stockholms Tandläkarförening.

Tandläkare GUSTAF HERULF
Hamngatan 5 A.
Mottagning efter överenskommande.
Tel. 171 27.

Tandläkare
Margareta Dufwa
har flyttat till Sturegatan 4, 5 tr. (Stu-
redetal). Vard. 12—1, 5—6.30 samt för
mindre bel. 11—12, lägre taxa. Annan
tid efter avtal pr. Tel. Ö. 3 25.

Öresgränsen

Första kammaren har alltid ansett sig förmånare än den andra. Den tycker sig representera sakkunskapen och erfarenheten och den har även i år försvarat sin rangställning. Men vad grundar sig denna på? Jo, på trygghed, churu ganska blygsam inkomst, 3,000 kr. På en sådan grund begär man, att svenska folket skall böja sig för första kammarens auktoritet och erkänna dess ledamöters företrädesställning. Det är i själva verket en ren ljöghet, att någon på allvar kunnat rösta för bibehållandet av det s. k. censusstreetet. Skulle man kunna tänka sig något skäl, vore det endast ett sätt att ytterligare motarbeta kvinnorna, men icke ens det synes vara erforderligt. Kvinnorna komma nog icke in ändå annat än i ett ringa fält.

Första kammaren sådan den nu befinnes sig, är samnerligen ingenting att bibehålla. Landstingen utse ledamöter till första kammaren, men landstingen utgör icke någon elit och dessutom — genom det oölyckliga proportionella valsättet — blir det ett ringa fält, kanske ibland icke mer än en enda, som äger avgörandet av kandidaturen i sin hand, och att penning- en skall vara villkor för erfarenhet och sakkunskap torde vara skäligen förädrat.

En helt annan sak är, om tvåkam- marsystemet har sitt berättigande eller icke. Detta beror på, om motsvarförhållandet i världen har sådana förutsättningar att ästadkomma för- delar, att det ger anledning till under- lag för folkrepresentationen. Men det bör då så s. k. dels genom den all- männa rösträttsens folkvalda represen- tanter, dels genom av skrår- eller yr- kesväsendet särskilt utvalda, men icke en gräns beroende på några kronor eller äre.

Sjuka och svaga
bävas till den av tusentals beprövade
"WOHLMUTH-METODEN"
som bekänt kan utlösa i hemmet.
Begär rimliga kostnader utprä-
ningar från
WOHLMUTH-CENTRALEN, Kungsg. 28,
Stockholm. Tel. 112 17 & Norr 52 33.

Alla Edra försäkringar
erhåller Ni förmåligast genom
Svenska Försäkringsbyrå
— generalagent för Fylgia och
Svenska Liv —
Vasagatan 6, Tel. 62, 625a, 6267, N. 622a.
Ombud anmäla.

Tandl. Greta Johansson,
S:t Eriksgratan 102, 3 tr. (Vasastaden)
Tel. 840 22.
Mottagningstid: 12—1, 6—7 eller efter
överenskommande.

Dr G. Strindbergs Elektr. Institut
Leg. U. S. A.
Drottningsgatan 112.
Tel. Vasca 70 55.

Behandlar reumatism, ischias, högt blod-
tryck, idarbråk, nervositet, sömnlöshet,
huvudvärk, astma m. m. Egna appar-
atkonstruktioner och metoder.
Rekommendationer finnas av bo-
tade patienter ur högsta kretsar,
20-årig praktik. Samarbetar med
leg. läkare.

Specialbehandlingar

för snuva och kronisk snuva samt
katarrer, svåg, luftfört och örön-
gångar, astma m. m. Egna appar-
atkonstruktioner och metoder.
Rekommendationer finnas av bo-
tade patienter ur högsta kretsar,
20-årig praktik. Samarbetar med
leg. läkare.

**ELEKTRO-MEDICINSKA
SPECIALINSTITUTET**
Direktör ELERT FALK,
Birger Jarlsgratan 37, III.
Telefon Norr 47 94.

Från riksdagen

Lagen mot kåkstädsbildningen faller.

Kåkstädernas saga all var en tyvärr nå-
got förhastad slutats, som Tidevarvet för
någon tid sedan drog med anledning av
det lagförslaget, som framtagits av regerin-
gen om rätt för stadsfullmäktige att med
Kungl. Maj:ts tillstånd i varje särskilt fall
lägga ägare av fastighet att utgåva er-
sättning för anläggning av gata och kloak-
ledning och att i visst fall upplåta mark
till gata. Frågan är av mycket stor be-
tydelse isynnerhet för de samhällen, i vars
utskanter tack vare den på sista tiden så
omfattande lustratricken, förståndsamhäll-
en uppstått eller tänkas kunna uppstå.
Och man hade på goda grunder hoppats
att en lag som den föreslagna skulle råda
bot på de oöfverrättliga förhållandena som
nu råda i många dylika samhällen, där
man inte lyckats träffa några frivilliga
överskottsmässor med markägarna, och
därför foret en rent hopplös oreda utan
framkomliga vägar och utan avlopp.

Under behandlingen i lagutskottet hade
emellertid lagförslaget avstryks med en
mycket knäpplig motivering, som i huvud-
saken gick ut på att denna fråga icke
bör utrypas utan behandlas i sammanhang
med det förslag till stadsplanlagstiftning
m. m., som är att vänta.

Då denna lagstiftning till följd av ytt-
randen från olika myndigheter, antagligen
kommer att vänta på så åtskilliga år, vil-
le icke riksdagen utan vidare följa utskot-
tets hemställan. Utan frågan föranledd
långa debatter i bägge kamrarna och me-
ningarna tyddes sig mycket delade.

Utän tyvärr kan regeringens förslag,
som också justitieministern under debatten
framhållt, till en viss del betecknas som
en jordvärdetsgränstakt. Det torde på
goda grunder anses skäligt, att markägarna
få betala sin del av kostnaderna för de
åtgärder, varigenom värdet på deras mark
höjes.

De betänkligheter som man tydligen hy-
ser och som under debatten framfördes
från vissa håll, att dessa kostnader skulle
bliva alltför betungande för de små egna-
hembyggarna, som redan kött sina tomter
utan att taga dessa nya utgifter med i be-
räkningen, äro dock till största delen
ogrunda. Det har dock i den Kungl.
propositionen starkt underströkts, att de
såkalla kostnaderna i varje särskilt fall
skola nog provas och betecknande när
att de som väl i detta fall vore närmast till
att hänsa dessa förhållanden, nämligen social-
demokraterna, till alla största delen rö-
stade för Kungl. Maj:ts förslag.

I voteringen följde emellertid bägge
kamrarna utskottets hemställan och fällde
lagförslaget men med avslag för utskot-
tets motivering. Detta innebär dock, att
riksdagen anser de förhållanden, vilka lag-
förslaget berör, vara i så stort behov av
en snar och grundlig förbättring, att man
icke anser sig kunna vänta med frågans
framförande tills den nya stadsplanlag-
stiftningen i sin helhet legger på kamrar-
nas bord. Och man har därför all anled-
ning att förvänta en snar och tillfredsstäl-
lande lösning av frågan.

Hr Lithanders skötebarn,

Till långt fram på Kristi himmelsfärds-
dags morgon upptogs andra kammarens
tid av debatter om kontrollstyrelsen, re-
striktionssystemet och Vin- och spritcen-
tralen. Motlånen om lättnader i restriktion-
ssystemet avslögs utan vidare modan
hrr Lithanders och Ljunggrens ständigt
återkommande motioner om en undersök-
ning av Spiritcentralen medförde en myc-
ket givande debatt, som dock till sist icke
ledde till något positivt resultat.

Med socialdemokraterna, som energiskt
satte sig till motvårt mot den begärda
granskningen, stod en på två eller tre rös-
ter när enad borgerlig samling, vars re-
presentanter lika energiskt fördrade att
papperna för detta väldiga företag läggas
på bordet.

Doktor Arne Forssell höll ett med stor
uppmärksamhet lyhördt anförande, i vilket
han gick ytterst skarpt tillrätta med lo-
aget och de uppgifter det lämnat, som på-

Ett attentat

I nr 13 av Tidevarvet omnämnde
vi, att till en ledigförklarad banktjänst
vid riksbankens avdelningskontor i
Gävle hade bankfullmäktiges förord-
nare en kvinna, fröken Svedberg, som
den mest meriterade och till tjänsten
mest skickliga och passande bland de
sökande.

En manlig medtävlade vid huvud-
kontoret i Stockholm Folke Allander,
anförde emellertid hos Bankoutskot-
tet besvär över bankfullmäktiges be-
slut och anhöll att själv vilja utnämnd
till befattningen.

Bankoutskottet som är suveränt i
denna fråga fattade på tisdagen be-
slut i ärendet och upphävide med 10
röster mot 6 bankfullmäktiges beslut
om fröken Svedbergs utnämning och
beslut att hr Allander skulle erhålla
fullmakt till tjänsten.

Det är första gången som en kvinna
utnämns till en högre befattning på
detta statliga område och det är alltså
första gången som den av riksdagen
för två år sedan fattade behörighets-
lagen skall tråda i kraft på detta ge-
bit. Då försättes lagen ur funktion
av ett av riksdagens egna utskott!

Och samtidigt skapas i uppbar
strid mot gällande lag och rätt ett pre-
judikat, som kommer att tillmätas den
allra största betydelse, när det gäller
behörighetslagens tillämpning.

Mot bankoutskottets majoritet, som
består av samtliga högermän och bon-
deförbundare samt fyra socialdemo-
krater, bland de sistnämnda två stats-
tjänstemän, står en minoritet av fris-
innade och ett par socialdemokrater.
Från dessa har fogats en skarp reser-
vation till Bankoutskottets utlåtande.
När samtliga papper i ärendet ligga
klara, skall Tidevarvet återkomma
med de reflektioner till vilka detta
orättfärdiga utskottsbeslut kan giva
anledning.

stods vara skiftande och vilseledande. Det
behövs en strålkastare in i detta väldiga
företag, ty där finns organismer, som
ingen kommer åt och som ligga fördolda
för staten. När stat eller kommun vill
titta på papperen, då heter det, att det är
privata företag. Men när en privatman
vill konkurrera, svaras det, att det går in-
te, ty det är offentlig företag.

Även de beskyllningar, som gjordes mot
både av andra talare, vore mycket gra-
verande och gingo i huvudsak ut på att
bolaget handskades synnerligen lättvindigt
med statens medel.

De försök, som gjordes att gendriva
dessa beskyllningar vore små och svaga
och de socialdemokratiska talarna hade
synnerligen svårt att klarlägga de skäl,
som talade mot en undersökning. Det en-
da nya skäl som kom med var rätt ku-
riöst och gick ut på att undersökningen
skulle bli för dyr. Den bestämde ovilja
man tydligen från vissa håll har emot en
opartisk undersökning av bolaget och dess
affärer ser ut att grunda sig på skäl, som
icke äro lämpliga att framlägga i riksdag-
en. Man har åtminstone svårt att förstå
att om allt stode rätt till, inie alla parter
skulle vara betjänade av en opartisk un-
dersökning för att få slut på detta ryktes-
smideri och smusel. Och i all synnerhet
Vin- och spiritcentralen och dess ledning.

Att det inte denna gång lyckades utan
kammaren i voteringen stannade med 8
rösternas majoritet vid utskottets avslags-
kandid, berodde nog helt enkelt därpå, att
alltför många redan gått hem och lagt sig.

Men får man tro hr Lithanders ord, så
är det inte sista gången, som riksdagen
vill hålla räfst- och rättarting med Vin-
och spiritcentralen. Han har förklarat, att
så länge han finns i riksdagen, skall han
icke förtrottas utan återkomma med sin
motion, tills den en gång bifalles. Och får
han inte själv uppleva den dagen, så skall
han göra allt vad i hans förmåga står för
att värva en som är villig att taga upp
hans fallna mantel.

Stå eller falla?

De 7 anmärkningar, som konstitu-
tionsutskottet vid sin granskning av
statsrådsprotokollet riktat mot regerin-
gen behandlades av andra kamra-
ren på onsdagen. Den skarpa kritik,
som under den gångna riksdagsperi-
oden beståts regeringen, anmärknin-
garnas allvariga art, kamnstöperierna
i pressen och till sist vissa indiskre-
tioner från ett par större tidningar
om utskottsbehandlingen av anmärknin-
garna, alla samverkade för att sätta
alla politiskt sensationslystna i
spänd förväntan över utgången av
årets dechargedebatt. Skulle regerin-
gen stå eller falla? Den stod — åt-
minstone under onsdagen, emedan
andra kammaren utan vare sig gillan-
de eller ogillande lade samtliga an-
märkningar till handlingarna. Men
med skarp kritik och många beska
anföranden.

Konstitutionsutskottets anmärkning
mot justitieministern för att denne
underlåtit att åtala den berömda bol-
sjevskiska soldatinstruktionen, till-
spetsade, visserligen situationen gån-
ska avsevärt, enär regeringen gjort
saken till en kabinettsfråga. Den
skarpa vidräkning, som de borgerliga
partierna höll med justitieministerns
underlåtenhetssynd, följdes emellertid
icke av något riksdagens ogillan-
de. Därmed var egentligen spänning-
en i debatten över och de återstå-
ende anmärkningarna avverkades i
raskl följd. Anmärkning mot regerin-
gens ärendenas beredning och hand-
läggning föranledd en kritik av regerin-
gens allmänna hållning och princi-
per. Debatten avslutades vid midnatt
med marscheringen i Genève, med ett
återupprepande av vad alla veta och
att under några nya motiv eller syn-
punkter lades fram.

Om Ryssland och Tyskland inte på något
sätt där fördelet av det tillfälliga Polen åter
en gång i historien erbjuder dem genom att
ställa till med revolution och inbördes-
krig, så borde man i Polen hånad efter
känna sig ganska lugn för sina grannar.
Då äro de väl ändå lite så lömska som
man tror.

En frestelse

Om Ryssland och Tyskland inte på något
sätt där fördelet av det tillfälliga Polen åter
en gång i historien erbjuder dem genom att
ställa till med revolution och inbördes-
krig, så borde man i Polen hånad efter
känna sig ganska lugn för sina grannar.
Då äro de väl ändå lite så lömska som
man tror.

En frestelse

Om Ryssland och Tyskland inte på något
sätt där fördelet av det tillfälliga Polen åter
en gång i historien erbjuder dem genom att
ställa till med revolution och inbördes-
krig, så borde man i Polen hånad efter
känna sig ganska lugn för sina grannar.
Då äro de väl ändå lite så lömska som
man tror.

Brevlåda

Olova. Edra frågor kunna icke
lämpligen besvaras i Tidevarvet. Ni
kan lugnt uppge er adress till Råd-
frågningsbyrå, som under fullt tryk-
löshet besvarar Edert brev. Dess
ostämplade kuvert kväva ingen upp-
märksamhet eller nyfikenhet.

Rylander & Olsson
Bok-, Tidnings- & Accidenstryckeri

Levererar
förfärdiga arbeten såsom
BÖCKER, TIDNINGAR
och **AFFÄRSTRYCK**
till billiga priser och på
kortaste tid.

STOCKHOLM
Lilla Vattugatan 25 - Norr 7606

SÖDERMANLANDS

**ENSKILDA
BANK**
Kontor i Stockholm:
REGERINGSGATAN 18.
Norrländsgatan 2, Humlegårdsgatan 7, Horsa-
ngatan 66 A. Slussplan 1—3, Kungsgatan 60.

Aktieägarna i A.-B. Vår Tidning
kallas till ordinarie bolagsstämma å Tidevarvets lokal Slussplan 1, 2 tr.
fredagen den 28 maj 1926 klockan 1 e. m., varvid förekommer i stad-
garna föreskrivna ärenden.
STYRELSEN

Den fulla solidaritetens princip

I anslutning till de önskemål, som tidigare framförts genom kvinnoföreningars gemensamma skrivelse till Kungl. Maj: sommaren 1925 samt genom de kvinnliga riksdagsrepresentanternas motioner den 1926 års riksdag yrkar Frisinnade kvinnors Riksförbund vid extra centralstyrelsemöte i Stockholm den 16 maj 1926 att den fulla solidaritetens princip måtte utnas tillämpning inom pensionsförsäkringen och lagen om läggas sådana, att samma beräkningsgrunder bliva gällande för mänst och kvinnors såväl avgiftspensioner som pensionsutsläpp. Beträffande detta makors pensionsavgifter böra bestämmelser angående tilläggsgift ändras därlin; att denna avgift för vardera maken grundas på hälften av inkomsten, oberoende av om denna härrör från endast eller båda makarna, samt påföres man och hustru med lika belopp.

Mötesplatsen

Centralstyrelsemötet.

Frisinnade kvinnors riksförbunds centralstyrelse samledes söndagen den 16 maj till extra möte, som hölls å Tidevarvets lokal med början kl. 10 f. m. Närvarande voro riksförbundets ordförande, fröken Kerstin Hesselgren och vice ordförande, fru Ellen Hagen och fru Anna Wickzell. Vidare övriga medlemmar av V. U. med undanta av d:r Andrea Andren Svedberg; ordföranden d:r Ada Nilsson, v. ordf. fröken Elisabeth Tamm, rektor Honorine Hermelin, fröken Hanna Landberg, advokat Elisabeth Nilsson, advokat Eva Andén och fru Gertrud Rodhe. Representer för Stockholmsförbundet voro: fru Stockholm fröken Anna Åbergsson och d:r Gertrud Söderberg, för Stockholms lära fru Anna Wickzell. Södermanlands lära representerades av fröken Ingrid Öhrström, Uplands av fru Märta Tamm-Götling, Östergötlands av fröken Betty Ohlsson, Blekinge av fröken Ebba Holgersson, Elvsborgs av d:r Elin Odencrantz och d:r Julia v. Sneider, Skaraborgs av fru Ellen Collen, Göteborg av fru Berta Barman-Andersson och Skåneförbundet av adv. Elisabeth Nilsson. Elva länsförbund voro representerade med aderton representer. Dessutom närvaro en del direkt anslutna medlemmar.

Under ordförandeskap av fröken Hesselgren diskuterades den politiska situationen. Från Axianne Thörstenson framlade sedan förslag till den resolution, som vi återge här och som talade för densamma. För pensionsförsäkringens nuvarande bestämmelser och för de kvinnliga riksdagsledarnas motion om full likställighet har förtigt redogjorts i no 5 av Tidevarvet i år. I no 9 redogjorts för utskottets och riksdagens behandling av motionen. Den avslogs under hänvisning till att frågan om ändring av pensionslagen antagligen nästa år kommer fram som kungl. proposition.

Det är just med hänsyn till denna kommande proposition, som på Fredrika Bremerförbundets förslag en rad kvinnoföreningar, vilka förut arbetat gemensamt i denna fråga, åter trätt i samarbete med varandra för att förbereda en kraftig och snar opinionsyttring över hela landet.

Öundgänglig förutsläppning för att rättelse med avseende på pensionsutsläpp för kvinnorna orättvis bestämmelser skulle kunna vinnas, voro näm-

Vid Louise Åkermans bår

Det finns riktt utrustade begåvningar och konstnärliga metoder, som aldrig i något medium — vare sig pennsil eller riststift, mejsel, penna eller musiken — finna det rätta, tillfredsställande uttrycket för sin personlighet, och som därför avstå från dem alla eller ej nå längre än till omöjnen, fastän de på långt större förtäringar än många som nätt berömmelse. Men istället utveckla och forma de i så mycket högre grad själva denna sin personlighet till ett leandokonstverk. En sådan människas kulturutrustning består i att hon är till, lever, existerar just som den individ hon är, och de som låra känna henne erfara något av samma inflytande som infö i en genialis konstskapelse.

En sådan personlighet var Louise Åkerman, en av de originalindivider, som mänskligheten så sällan frambringar, som fristående och oberoende av sin miljö och sin tids vanor och födomar tänker sina egna tankar och lever sitt eget liv. På sammanlagt levde hon aldrig för sig själv utan ständigt osjälviskt för andra. Ett sållstyt smidigt intellekt, tränat i abstrakt tänkande, i förening med hjärtsakt rik begåvning, en mångsidig erfarenhet och förtäelse för allt mänskligt tilltänne samt att se alla mänskliga frågor och problemen ur alla synpunkter; hon kunde utveckla en vidsynhet som närmade sig en nästan utommänsklig objektivitet. Därill hade hon en sållstyt förkänsla att under samtal klara och koncist i ord uttrycka vad hon tänkte och kände.

Ötaliga underlägsna begåvningar framträdde och "läta stift ljusa för människorna". Louise Åkerman med sin överlägsna begåvning och sin en-

stående originalitet levde sitt rika andliga liv i tyst tillbakadragenhett. Själva sade hon att det var hennes fastslagna öde i tillvaron att i tänkande leva sitt eget liv för sig själv men i handling utföra andras verk. Därför inskränkte sig också hennes litterära arbete till att översätta andras verk istället för att ge av sig eget. Formen behärskade hon; men det är endast som översättarinna hon blivit känd och uppskattad bland dem som ej personligen kommo i beröring med henne och fått del av hennes personliga charm.

I en lilla spenliga gestalten med bräcklig fysik och hyperpläniska nerver bodde en stark och orädd själ, som väl visste vad lidande ville säga, men ej kände till fruktan, vare sig fysisk eller moralisk. Med denna oräddhet hörde samman en omuttlig årlighet i tankar och handlingsätt, årlighet i odets vidsträcktaste och sållstytaste bemärkelser till sig själv och till andra. En årlighet som dock aldrig kunde stöta eller sära någon, emedan den var kombinerad med fin lakt och hjärta. En mera trofast vän kan ej tänkas än vad Louise Åkerman var för den som hon en gång svänkt sin vänskap.

Det är i Louise Åkerman såsom den representativa ministerfröken och den älskvarda societetsdamen, ej heller som den talangfulla översättarinna eller amatörmålsterinnan dessa råder gälla, utan Louise Åkerman som den starka, riktvändande personligheten och den trofasta, varmt kunnande vännen. Denna vänskap är nu ett minne blott, ett oförgäligt, tacksamt minne.

T. K.—.

En bekväm och elegant sko,

som genom sin ovanligt goda passform vunnit stort erkännande från våra kunder. En "Syter Elva-skön" av svart chesna med stiel och gummläcka.

Kr. 22.90.

Lagomans

Kungsgatan 4 - 9 Drottninggät.

Reumatism
behandlas och botas ofta på några dagar med egen, verklig metod.
MASSÖR JOHN VÄLJIN
Regeringsgatan 171, S. 7. b.
Tel. N. 0495
Träffas säkert kl. 10-1 och 5-7.

Kooperativa
butiker sälja
K. F:s Margariner

Kom ihåg
Barnets Lycopening
erhålls genom **Förlösningsshem** och **Barnmorskor samt**
DE BLINDAS FÖRENING
Majorsgatan 12. STOCKHOLM.

Hanna Anderson
Modeaffär
Kungsgatan 35 - Tel. 7315
STOCKHOLM.

En gedigen boksamling
— utan känner kostnad —
kan envar förskaffa sig. Verk av de främsta in- och utländska författarna. Synnerligen lämpligt för studiecirklar.

Tillskriv
Red. Gösta Lindberg,
Centralaplan III — Gäste.

Hjelpensionen Herrsätra Skola,
Carlberga, Söderårlje, mottager ett begränsat antal elever på flickskolans alla åttio. Avgiftsbelopp från kl. VIII medför Normalisikolanskompetens. Individuell undervisning inom ramen av skolans kursplan. Praktiskt arbete i uppfostrande syfte.

ANNA SUNDIN. Tel. Söderårlje 52.

Lait Antephélique
är ett osvikligt medel mot fruktår, finnar, svårer och härdar huden, gör den fast och jämn. Garanteras verkningsfullt.

Pris per flaska Kr. 6:—
Sändes mot postfösk. — porto från A.-B. Franska Parfymeriindustri
STOCKHOLM
Hamngatan 5.

Svenska Pianofabriken
Biskopsgatan 61, Stockholm
Tel.: Söder 25 25.

Förstklassiga pianon i olika träslag. Erkända av våra främsta musiker. Billiga priser. Reparationer o. stämningar utf. tilligt.

Det är N. F. K. Sveriges utarbetade **LIVSTYCKET** för barn och vuxna samt Promenadklökar och klänningar av beaktade och smalar typ utarbetade av Sv. Kv. Centr. Förh. för Fys. Kultur, finnas och kan beställas i **Anna Almqvist SjöbäckersAffär,** Götgatan 95 - Stockholm Tel. S. 311 84.

Frimärkes Thé
James Lindgren & Co.
Sveriges största och ärenämsta
Théfirma

Kontrollant:
Stadsingenjör i Göteborg
G. Carlströmström
F. d. Dr.

Programmet för pinstmötet på Fogelstad.

Lördagen den 22 kl. 1 håller fru **Signe Björner** från Köpenhamn föredrag om **Rättistien i praktiken.**

Kl. 6 samma dag är föredrag av fröken **Elisabeth Tamm** om **Vårt medborgarskap i lag och liv.** Efteråt diskussion.

Pingstgatan kl. 3 håller d:r **Ada Nilsson** föredrag över ämnet **Fruktan och förtroendet.**

Kl. 5.30 talar lektor **Gunnar Bohlin** över **Ungdomens uppfostran och historien.** Kl. 7.30 är samkväm med ett föredrag av rektor **Hermelin**, kallat **Väl av tankar — tal av handlingar.**

På anmåndagen talar d:r **Axel Adler** över ämnet: **I vad mån är kapitalitet gemensamt egendom?**

Kl. 2.30 diskussion över ämnet **Kvinnorna och pressen**, inledare fröken **Ebba Holgersson.**

En aktuell kongress

En internationell Grundskola- och Handarbetskongress hålls i Danmark i sommar. Den egentliga kongressen avhålls i Köpenhamn mellan den 20 och 25 juli, då internationell fred, arbetstillstånd, bostads- och friskolefrågor skall behandlas. Vidare kommer från olika länder att lämnas redogörelse för grundskollagens genomförande och dess verknningar i praktiken. Slutligen kommer även ungdomsexercisen att belysas, bl. a. genom anordnande av provtjänstgöring, utförda under ledning av ledande fackmän från länder, där man har tydlig taxering, främst Danmark och Amerika.

För att ge kongressdeltagarna tillfälle att sitta sig i i danska förhållanden, anordnas mellan den 26 och 31 juli flera utflykter till vissa småbrukskolonier, folkhögskolor och småbrukstugor. På Fyens husmöte skulle komma kongressdeltagarna att uppehålla sig ett par dagar, varunder ingående föredrag om danska jord- och samhällsförhållanden hållas. Icke minst intresse torde de vid årets riksdag antas lögen om kommunal grundskylid (jordbruksgift) att väcka.

I detta sammanhang ritades händer om felserivning i artikeln "Danskt skatterör" i Tidevarvet nr 19. Där uppgavs att de nya kommunalkatterna kommer att ge 40 mill.

Sänd minneshyllning genom
Blomsterfonden
Tel. Blomsterfonden
Adr.: **Arsenalsgatan 6, n.b.**
STOCKHOLM

Thufvessons Blomsterhandel
GÖTGATAN 16
STOCKHOLM
Förärliga blommor arbetar
Telefon Söder 31048, 3419

Olga Elmdahl
Modemagasinet
Kungsgatan 53, Tel. 108 52
STOCKHOLM

Glera Extrörs Modiska Affär
3 Jakobstorg Stockholm
GLASÖRD
PINC-REZER
B.K.E. Koppmann
Sveavägen
Etabl. 1872.
Rekommendera ditt släktstående lager.

Jordvärdesakt. Summan beräknas att bli betydligt större eller 60 millioner.
Till kongressen, som är den tredje i ordningen — de två föregående ha hållits i Spanien och England — äro redan anmälda ett stort antal deltagare från olika länder: Amerika, England, Tyskland, Frankrike, Belgien, Österrike, Spanien m. fl. — Svenska deltagare kunna anmäla sig till Rektor Honorine Hermelin, Fogelstad, Jutiska.

Rönneberga Sjuk- och Förlösningsshem
LIDINGÖ
Tel. Lidings 927.
Mottagar värdebestämda barn och vuxna, även sjukvård.

Werners Sjukhem
Lindingsgatan 7, S. 7, Stockholm.
Mottagar alla slags medicinska sjukdomar, Diet och badbehandling efter läkares ordinationer.
Måltidsinackorderingar med diet mottagna.
Innehavare: Rida Korsyström
Märta Paner.
Tel. 742 60.

Vita Korsets Sjukhem,
STOCKHOLM.
Floragatan 12. Tel. Norr 12 50.
Lämplig vistelseort för resande från landsorten, som i Stockholm söka specialterapi, samt tillfälle till vård och behandling, även för reumatiska och giktartier m. fl. & Fysikaliska behandlingar vidvård igen 1, 2, 3, 4.
Tyst läge. Mod. priser.

Medicinsk och Elektrisk Här- och Ansiktsbehandling
bort, av värkor, bruna fläckar, liktorner med violetta strålar. Gen. härvård bortt med elektrolytbehandling. Manicure, Pedicure för damer och herrar.
HILDA JONSON
Götgatan 18. Tel. S. 332 09. Stockholm.

Engelbros Sjuksköterskebyrå
anskaffar sjuksköterskor och barnsköterskor. Valthallvägen 18, 11, Stockholm. Tel. 861 81. N. 241 13.

Josefina Hultins
Förlösningsshem, Hinnelögsgatan 12, Stockholm. Tel. 748 33. För kortare eller längre tid finnes inackordering.

Gör Eder inköp i
Sahlrens HANDSKAFFÄR
17 DROTTNINGSGATAN 17
Tel. Norr 2591

Stockholms Nya Begravningsbyrå
Söder 127 58. Hornäs 26. Söder 127 58. Stockholm.

Mitt för Maria kyrka.
Inneh. Anna Pettersson, mångårigt förest. för Klokkarebyrås Begravningsbyrå. Blåsmärning utf. Ombed för Sv. Eldbehandlingsföreningen. Billigaste priser. Uppdrag från landsorten utföras omgående.

Fru Emma Holmin
Maffuce, Fotbehandling, Frostskador behandlas. Hygienisk smärtsbehandling med Massage, Elektricitet, Violetta strålar och Vibrator. Cremer m. m. till sale.
Länsmakargatan 6. Tel. Norr 235 60.

Oscar Öst Möbelsnickare
5 TYSTA GATAN 5
Utför renoveringar av antika möbler. m. m. och all tillt. till tryckt hör. Telefon: Öst. 13 50

Alla människors väg

På Tidens förlag har i översättning av Martin Kock utkommit den berömda franska romanen "L'Appel de la route" av Edouard Estaunié, på svenska kallad Alla människors väg. Denna historia om lidandets väg och mening är icke från krisåren, men det är säkerligen dock icke någon tillfällighet, att det är i ett krigsland som bok blivit skriven, som så inträngande så genomskådande som denna behandlar lidandets sökers efter.

Man kan säga, eftersom det är fråga om en författare, att lidandet inspirerat honom, fångat hans fantasi "såsom den mest märkliga, mest bestående, mest fruktansvärda av alla livsföretälser". Han uppställer frågan: vad tjänar den till? "Ty här nere på jorden är ingenting onödigt, endast lidandet, om man ser det från människans synpunkt synes vara till ingenting annat än skada."

Det svar han kommer till, är det samma som många andra sökare av livets sammanhang stannat vid, det nämligen, att lidandet är den kallelsen, som tvingar människan framåt, tvingar henne att söka odödligheten, som hon annars aldrig skulle ha drömt om. Det egenartade och nya i hans bok är däremot det sätt, varpå han följer lidandets smittoväg från mänskliga till mänskliga, och analyserar dess uppkomst och art.

Fordom kallades lidandet det från språket en prövning, och därmed hade det i ett enda ord fått sin plats och sitt rättfärdigande. Men därmed har också människan fått en utväg att gå utanför ansvaret för lidandet och funnit ett skäl för att slipa undersöka sin egen del. Estaunié söker lidandets orsak hos människorna själva och undersöker deras tillvägagångssätt vid skapandet av lidande med de forskningsmetoder, som stå en modern romanförfattare till buds.

Han visar hur den ena människan, smittad av lidandet, bär över det till den nästa. Han visar hur man tillfogar andra lidande utan att veta det och säras dödligt av en hand man icke ser.

Man är mans gamman heter i det i Havamal. Hos Estaunié är det man som är mans kval. Hans bok handlar om hur man pinal varandra. Han riknar icke med andra former av lidande. Han skyller icke lidandet på Gud, på ödet eller slumpen.

Romanens första uppgift, som icke är ringa, är den att söka visa hur det finns orsakssammanhang, följdriktighet, även i öden som skenbart synes dunkla och förvirrade. Hans metod är följande. Han låter tre barnomsvåner nyligen hemkomna från kriget finna varandra på en kaffeterrass i Paris år 1918 och berättar samma historia, södd från tre olika håll.

Den tredje börjar för att illustrera sin sats om lidandets allmängiltighet nödvändighet och ofattlighet, att berättar ett fragment av ett livsöde, som han i sin egenkap av läkare fått inblick i före kriget, inblick, men ingen

klarhet, intet sammanhang. Medan de andra två lyssna börjar den ene av dem känna inget historien. Han har sett den från helt annat håll och när han sedan berättar sina upplevelser, fogar det hela hop och det obegripliga blir begripligt och sammanhangsfullt. Men dessa två känna icke historiens avslutning, det är förbehållt den tredje, som under kriget kommit i beröring med de överlevande i tragedien och så kan ge förloppet dess avslutning och förklaring.

Genom denna metod leder författaren läsaren fram till den tanken, att om vi blott säga till vidare än vi göra och visste lite mera, så skulle enheten uppenbara sig, där vi nu blott se skårer, och det som ser ut som ödet blinda lek, skulle visa sig äga en djup nödvändighet.

De tre, som berättat äro egentligen bara en, d. v. s. författaren, som cirkulerat i en grupp människor och betraktat den från olika synvinklar. Han har därmed fyllt en diktares huvuduppgift, och det gör inte så mycket att han icke försökt lik ut sig till tre olika personer och att alla de tre tala med hans röst och se med hans ögon.

Men medan han förklarar och lyser upp fenomenen, rör han sig ständigt med det ännu oförklarade. Människorna nå icke bara kontakt med eller plåga varann med ord och åtbörd. "Det är vissa stunder, då orden uppböra att ha någon betydelse, man ger icke akt på något annat än de själarnas osynliga utstrålningar, som uppfylla luften." Och spelet rör sig icke bara mellan de levande, de närvarande. Ödesdigra, förintande ord lämnas människorna på tungan, viskas i örat i avgörande ögonblick — av vem? Av någon, som vill att lidandet skall nå sin fullbordan. Man tiger, man talar eller man handlar mot sin vilja, underliga möten inträffa, sådana som en vanlig realistisk författare aldrig skulle våga sig på att arrangera, dubbelbottnade samtal föras, vilkas verkliga betydelse endast fastas av dem, som lärt att tyda fåglått.

Historien handlar om en far, som älskar sin dotter, svartsjukt och utan gränns, som icke lever för annat än henne. Och om en moder, som älskar sin yngste son på samma sätt. Den ena familjen bor i Paris, den andra nere i franska landsorten, men deras öden tvinnas samman på ett hemlighetsfullt sätt. Fadern förlorar dottern, modern sonen, och ingen av dem förstär varför eller vem som väl lat dem detta. Det är de två unga, som förstöra varandras liv, döda varandra utan vapen, halvt skyldiga, halvt oskyldiga, utan att veta konsekvensen av sina handlingar.

Den urge mannen har kommit till en landsortstad för att göra sina lörospån hos en bankir, där bor den unga flickan, ensam med sin far, och hon blir förälskad i honom från sitt fönster. De mötas en oöverskådligt, och han ber om skydd under hennes paraply, säger henne älskvärdheter och kysser henne, vilket är för honom

När då den främsmilde får klarhet i vad hon vällat, blir hon numma och dör från värden utan ett ord till förklaring till fadern, som blott söker och famlar i det förlutna efter den andre, mannen, som förstört dotterns liv och hans eget.

Den övergivne fadern och den förkrossade modern mötas en gång efter många år och börja drivas av en oförklarlig impuls tala om det orimliga i att överleva sina barn. De stå snabblande nära svaret på sina frågor men bli hindrade att nå det. Vem var det? Och varför? är icke så viktigt mer.

Vem har gjort SCHÉELS RADIUM-TVÅL så populär?

Den milda, förnåma DOFTEN

Och det sälsygt balsamtiska luddet har skaffat Schéels Radium-tvål ofärliga vänner. —

De utvalda beständelarna i denna tvål äro värdefulla och välgående; tänk bara på Radium-förkonsten i densamma!

Och Ni! Ni av någon anledning ännu ej prövat Schéels Radium-tvål — köp hem en i dag!

Schéels Radium-tvål

Ungefärligt innehåll: 100 g. Pristal 1 krona

Välbehållnen kontrolleras av Radium-experten Dr. N. Sahlbom.

Gräslets sång

I går låg jag slagen i skvararnas ström. Nu rezer jag mitt togen ur förnedringens dröm. Jag läser i ljuset, jag hör i morgonsvaret med bövas ljuva rösta "Glöm!"

Jag, blåtut såg splittra den adölets sk. Och bergen sig jag vittna i tidernas led, men starkare än båda ur vinterrens tålar står jag i tusen värda upp, odödlig och vob.

Min rot är fast i döden, i de multnades bo. Jag minns de dröas iden, men jag hämnar dem gro. Det gångnas ande hävar i klargörna vävar och mognar till ett evigt nu i gräsmarkens ro.

(Ur Clarté) KARIN BOYE.

en betydelslös och naturlig handling. Men flickans passion tändes härtvid, och hon föresätter sig att vinna honom. Då kort därpå hans förlovmot med en förmån och vacker ungdom ryktas i staden, sprider den försmådd- da ut rykten om hans börd för att göra förbindelsen omöjlig. Det leder smärta genom till att han själv får veta att han icke har rätt till namnet han bär eller den förmögenhet som är ett arv av hans mors make. Den försmådd- da har också trasat till det för honom på andra sätt, och då hans giftmål med den han älskar är utslutet, och tron på moderns heder förlorad, går han bort utan förklaring och säker döden.

När då den främsmilde får klarhet i vad hon vällat, blir hon numma och dör från värden utan ett ord till förklaring till fadern, som blott söker och famlar i det förlutna efter den andre, mannen, som förstört dotterns liv och hans eget.

Den övergivne fadern och den förkrossade modern mötas en gång efter många år och börja drivas av en oförklarlig impuls tala om det orimliga i att överleva sina barn. De stå snabblande nära svaret på sina frågor men bli hindrade att nå det. Vem var det? Och varför? är icke så viktigt mer.

När jag upptäckte våren

För Tidevarvet av Else Feldmann

Vi halvstora barn tillbragte stor del av vår tid på gatan, ty hemma var det oöretsligt. På sin höjd lämnade vi igenom våra läxor därhemma. Vintern föreföll ändligt lång, ensam och dyster och tog aldrig slut. Trots att man var barn tyckte man sig hinna bli gammal och grå.

Men knappt hade vi läst och kylan och det smuttiga snöretaget försvunnit, så började vi leka ut, vi ju varmare det blev, dess senare gick vi hem. Amnistionen om vi hade ett stycke bröd i fickan.

Så blev det riktigt varmt. Solen stannade kvar på himmelns hela dagen. Men bland stenhus och stengator sig vi eljes ingenting av våren, ju det som färskt grönsakar till påfärrerna, sålant som på stöds växa på landet.

I skolan läste vi om blommor: om lejonblomma och fingerhatt, om alvyttor som växer i skogarna, vi läste om fåglar och diggeldjur, om ugglor och räv. Men vem hade sett allt detta? Det var drömmar, sagor, vidskleppe. — Ja, där satt vi i det kvava skolorummet på bruna, låga träbänkar och läste ut böcker efter avbändningar och betraktade färgglada plånbilder med blommor och fjärilar.

När det var mycket het, fick vi dricka ett glas vatten på rasten till vederkyckelse, och så ringde det tre gånger. Det betydde, att vi på grund av värmen fick le- digt från eftermiddagsmatarna. Då kunde vi leka i gräset hela eftermiddagen.

Vi lärde oss också målsjången, och ofta sjöng vi den tvåstmåttigt, när vi satt framför husen eller vandrade genom gatorna. Men det hände också, att vi föirrade oss till slagdärren från de sköna och uppbjörda visorna, stundom sjöng vi också romantiska visor om kärlek, som jungfru- nas sång, när vi gick till skolan. Det betydde, att vi på grund av värmen fick le- digt från eftermiddagsmatarna. Då kunde vi leka i gräset hela eftermiddagen.

Vi lärde oss också målsjången, och ofta sjöng vi den tvåstmåttigt, när vi satt framför husen eller vandrade genom gatorna. Men det hände också, att vi föirrade oss till slagdärren från de sköna och uppbjörda visorna, stundom sjöng vi också romantiska visor om kärlek, som jungfru- nas sång, när vi gick till skolan. Det betydde, att vi på grund av värmen fick le- digt från eftermiddagsmatarna. Då kunde vi leka i gräset hela eftermiddagen.

Vår är fick vi löste på en uttylki. Men först hette det att vi var små och or- kade för livet. Och när det första året i skolan skulle komma så lång, då ledt skolarbetsnämnden ut, och det blev ingenting av. Men nu var vi riktigt stora, elva år, och nu skulle det äge. Vi för också verkligen på järnväg. Vi för förlit Kalmenberg, Leopoldberg, Hermannskö- gel, som vi så länge haft i läxa och måst skriva uppsatser om. Vi hade skrivit över sagor och säger berättelser om Donau som singlar sig ett silverband. Och nu jag alltsammans för våra ögon.

Så kom vi i bland kullarna. Många av oss började plöcka blommor, som snart

började visa i våra varma händer. Andra hade sig ner i gräset. Ack, det gröna gräset, ängarna! Och en skog med träd! Bergen i fjärran, kullarna! En väldig ut- skift över hela Wien och en stor upptäckt: Donau. Där låg den och flöt långsamt

det försilvrade landet i vår geograf. Jag var djupt systalsamt med att tänka. Eftersom nu Donau verkligen fanns, så fanns antagligen även Svarta havet och andra hav. Något hade gått upp för mig, det var våren med skogen och ängarna, läckarna och bergen. Jag hade aldrig sett våren förr, jag visste bara att det blev varmt och att det lokade ratten frukt och ruttet vatten i åkarna. Våra föräldrar måste alltid arbeta, var alltid trötta och hade aldrig tid att ta oss med sig ut.

Jag grubblade och blev allt sorgsare. Tänk vad allt jag försummat under elva långa år!

Jag gick ifrån de andra och vandrade ännu ett stycke bögge upp, tills jag kom så långt, att det var stilla omkring mig. Blott på avstånd böredes vägar de andras skrat och prat, de tekte lämböcker. Ack, där satt jag och såg allting i närheten, fjärrarna, bnen, det äldskade gräset, träden, som rörde sina blad i vinden, sol- skenet över ängen som förgyllde blommor- ne, de svala skuggorna under träden.

Men ropade någon precis som vi hade lärt det i skolan, Blott mycket vackrare. Då kanske också nästergångna fanns?

Dröner upptäckte man, att jag var försvunnen och ropade på mig. Jag steg ner från min höjd. Lärarinnan frågade mig var jag varit.

— Däruppe, sade jag. — Du kan inte låta bli att driva omkring på upptäcktsfärd, sade lärarinnan, nu blir du här hos mig, tills vi är hemma igen, alltid här du någon särskilt att sitta på.

Men jag lyckades dock ännu några gånger smita undan, och ibland kunde jag inte genast finna de andra, jag upptäckte så mycket: multvadsbjörar, träd, blommor, larver som föll ned från bladen, jag stod minnats och såg på dem. Jag lyckades komma alldeles i närheten av en fågel och såg hur han rörde på näbben, jag såg skalbaggs krypa på marken, det var små- rens beja lju. Och fall av lycka andades jag den rena luften.

Har någon iakttagit en stråfflange, när han för första gången träder ut i frihet bland människorna. Vem har sett en fågel, som går in i en restaurang och beställer sig en måltid? Man känner igen honom bland tusenden, när man ser hur snölit och girigt han åter, hur hans frilidstruckna blickar vridar sig och hur han ändras i ljuga brister ut i gråt.

Så skedde med mig på denna uttylki, då jag första gången såg våren.

men den lämnas icke åt sig själv. Lidandet är ett grymt och underbart medel, låter författaren en av personerna i boken summera hop slutsatsen. Dess första verkan är frigörelse — "från det som skall ske, från hela omgivningen, från sig själv." Men lidandets yttersta skäl är det, att den frigjorda människan sönderbryter gränserna för den tillvaro, som givits henne och som icke betyder något, för att avteckna bilden av sin verkliga existens i oändlighetens rymder. Man behöver mörkert för att kunna fatta tillvaron av ljus, liksom man behöver äga föreställningen om ljus för att fatta mörkert. Så är då boken om alla människors väg icke en i sin slutliga stämning hopplös och negativ bok. Författaren skildrar lidandet men blott för att bejaka det och tillgodogöra sig det, såsom livets nödvändiga drivkraft och den dryga lö- sen vi betala för klarhet och fullkomning.

Ellin Wägner.

Helpensionen Tyringe, Hindås.

Högre 8-klassigt internalläroverk på landet för flickor. Även praktiskt arbete, såsom skulptör, trägårdarbete, vävning, bokbänderi. Sport och friluftsliv. Skolan är statsunderstödd och har normalskolekompetens. Skol- och inackorderingsavgift 2.000 kr. per lärar. Eventuellt startas i höst en fortsättningsklass, med praktiskt och teoretiskt arbete. Inträdesförord till denna klass, normalskolekompetens. Anmån. under adress: Ester Boman, Hindås.

Fröbel-Institutet i Norrköping

omfattar dels en mera förberedd utbildningskurs för flickor i alla åldrar, dels utbildningskurser för dem, som önska mera självständig verksamhet vid barnslidningar, barnarbete och barnskola, dels en kurs i späda barns vård, närmast avsedd för blivande barnsköterskor. Närmare upplysningar genom prospect. ELLEN MOBERG. MARIA MOBERG.

Värmlands Eda,

bad- & vattenkuranstalt med järnkälla.

Post- och järnv.-st. Charlottenberg (n. v. stambanan, sträckan Sjöarna—Ölbo). Natursköna, skogsriga, träd- och snitt. Igår. Inlednert värmländska. Spec. utm. pyttjölod. Koxyreth med flytande kölekyta. Elektriskt ljus. El. kar- bad, Pyrcell, Kvartslampa m. m. Massage medläsas av skickliga gymnastik- direktörer. Gott bord, propra gastrum, el ljus och värme. Läkar: Dr Jakob Åberg, Sjöboden. Närmare meddelar Doktorinnan Gerda Grill, Djursholm. Träff- as i telefon 707 säkrast 9—12 f. m.

Natten till Söndag

Av ELIN WÄGNER

Kap. 9.

Hälsökällan.

Nu är jag botad från min huvudvärk och har burit ner körbärsträden i soporna. Där räddades det av fru Lundström, som har hem det, hon trodde kanske att hon skulle få bär av dessa sterila blommor. Jag gick ut och vandrade flera timmar i den skarpa vädrluften. Det var ett härt, kallt klart och obarmhärtigt väder, mycket nyttigt och avkylande. Då jag kom hem, fann jag att posten förmedlat till mig ett korsband, i vilket låg Broköpings tidning. På första sidan var Saltens porträtt och en förstruken artikel. När jag läste den förstod jag att körbärsträden ej alls hade något sammanhang med årslagen av hans första besök hos mig. Det var varken feighet eller hjärtupenhet, det var det älskvärdt formulerade kvittot på en affärstransaktion.

Det passade förresten, ty vår historia med varann började också med en affärstransaktion.

Jag hade aldrig sett honom förr, då han kom ut till mig den där gången när radisorna var färdiga. Han var nyutnämnd och kom norrifrån ner till oss i Sydsvrige. Jag blev genast mycket road av honom och hans besök, han hade liksom litet större mått än de hejrar jag varit van vid de sista åren.

Jag tänkte genast, att det måste vara särskilda omständigheter som kommit en sådan man att bege sig till Broköping, han var ju van vid större förhållanden.

Hans ärende intresserade mig ofantligt. Han hade med sig en gammal medicinsk tidskrift, där gamle doktor Magni och hans hälsökälla i trädgården skildrades. Han ville veta hur det förhöll sig med den där källan, om den var verklig, om vattnet var undersökt, om han annars fick låta göra det? Och huset, där den ryktbare gamle Magni bott, det var då det vackraste gamla hus han sett, var det möjligen min avsikt att lämna det? Hade jag redan givit bort det till svårson och dotter, som det sades?

Jag sade, att jag skulle låta hämta vatten för analys, det var bäst att jag ställde om det så att min mag inte fick misstänka. Men han måste själv komma och hämta provet hos mig om två dagar, ty Broköpings alla öron stod på skälf, och källans renessans fick ingen veta om.

Billiga Böcker

I Krona pr st.

April, Maj och Juni

från Birkagårdens Förlag

- Ord. pris Kr.
- Elsa Beskow. Sagor och sagospel 3:50
  - Harold Begbie. Christoffer Sterling. Översätt. 3:75
  - Erik Folke. Tänkare i det gamla Kina ..... 3:—
  - Den äkta urkunden ..... 3:—
  - Henry Hodgkin. Den kristend. tiden långt. efter. Översätt. .... 3:—
  - Rufus Jones. Sociala lagar i andens värld. Översätt. .... 3:—
  - L. de Wylder. Från slätten och stranden. Berättelser ..... 3:—

Vävnader, tenn, keramik

m. m.

Julie Wener,

11 BIBLIOTEKSGATAN 11

RESTAURANT RUNAN

hörnet av Sjö- och Thulegatorna
Sundsvall
äter man bäst i hela staden
Ljus, hemtrevliga och moderna lokaler.
Enskilda rum för samkväm. Piano till gästernas förfogande vid enskilda samkväm

När han gick var jag alldeles upp och nervänd av oro och glädje, och ett vilt hopp att han också skulle inse att vi var avsedda för varann. Han kom och hämtade vattnet, jag blev ännu mera förälskad, dock inte värre, än att jag behöll en flaska av vattnet för mig själv, som jag skickade för analys till Lund. Han skulle dels göra undersökningar själv, dels skicka upp prov till ett laboratorium i Stockholm.

Jag var otålig till dess svaret kom, som en barnunge inför sin födelsedag. När jag fått det, kunde jag inte tyda det. Då ringde jag upp och berättade min dilemma, och min belägenhet roade honom mycket. Jag hade velat kontrollera honom och nu stod jag där och fick be honom om hjälp. Vi avtalade, att han skulle komma då middag, och så skulle han förklara analysen för mig. Det gjorde han emellertid inte. Vi hade så mycket annat att tala om.

Vi hade mycket roligt den där värvmiddagen på Stenbro. Det var just samma hårda värdager som nu, då vi satte oss till bords. Han märkte icke, att ljusen brann i kandelabrarna på bordet, inte förr än senare.

Jag började göra honom alla möjliga frågor, och det tyckte han om, ty han var ju annars alltid den som måste fråga ut folk om deras liv för att bli på det klara med deras sjukdomar. Jag har, sade han, inte på veckor, ja jag kan säga sedan jag kom hit, träffat andra människor, än de som begär råd och hjälp av mig. Inte förr än jag kom hit till er. Vi kom att bli oförnuftigt öppenhjärtiga mot varann den kvällen. Han berättade mig mängahanda om sitt liv, men mest fäste jag mig vid historien om hur han som ung läkare studerat vid ett berömt amerikanskt institut, och där länt sig åt professor för experiment med en ny vaccin. Det var att riskera livet, men han och tre andra, en japan, en tysk, en amerikan, hade gjort det i alla råd.

Ni är den tappreste man jag känt sade jag, och glömde att min man varit mycket tapper. Men detta var en så romantisk historia, den tjuvade mig. Jag trodde det var en dyrbar hemlighet han berättade mig, och visste icke då att den stätt i tidningarna vid han femtiotioårsdag. Jag borde ha lyssnat mera noga till allt det han berättade mig, som inte stätt i tidningarna, om hans misslyckade äktenskap, hans vetenskapliga irländstnad, bitterheten över professuren han inte fick, det kunde jag ha haft mycken nytta av. Jag lyssnade nog, men jag kunde till exempel aldrig tänka mig att berättelsen om hans förra äktenskap kunde ge mig någon ledning. Jag trodde att det gjorde en sådan himmelsvid skillnad vilken kvinna det var, men det gör det nog inte.

Vi berättade växelvis historier ur våra liv för varann intill sena kvällen. Det var enda gången i mitt liv jag erfarit något som kunde liknas vid det konstnärliga skapandets glädje. Hela mitt långa liv var bara materialet att skapa ett konstverk av inför denna främlings ögon.

Underbara för oss båda var dessa resor i ett främmande okänt människoliv. Vi såg varandra ibland in i ögonen med en outtalad fråga: är det du, som skall ge mig priset för förtjänst för allt jag förlorat och därtill ge mig det jag aldrig ägt? Fråga inte mig, hur ur denna fråga, ur denna möjlighet, denna öppenhjärtlighet födes lusten att äga varann, jag har aldrig spekulerat över sammanhanget mellan kropp och

I tropikernas jungler

växer bananplantan med sin höga, bräckliga bladstam. Den värdas och vaktas väl mot farsoter, insekter och stormar. På både obanade och banade vägar föres dess frukt till hamnarna. På specialbyggena batar går den flere tusentals mil över haven hit till oss, ständigt under stora risker och hot av ömsom värme och köld. I med stora kostnader inredda lagerrum drivs den sedan till mogning. Det är en lång väg och en stor apparat. At frukten i alla fall när Eder regelbundet och till överkomligt pris, innebär en affärsteknisk kraftprestation, bakom vilken döljer sig namnet

Jamaica-bananer
och
A.-B. BANAN-KOMPANIET

själ, över vem som leder eller vem som följer.

Nästa gång vi träffades var inne i staden, vi gick omkring i trädgården, vi besåg källan, jag förde honom in i huset och visade honom allting, så när som på sängkammaren, där min dotter låg, illamående av en begynnande graviditet. Han var förtjust över husets möjligheter, jag följde med honom hem och vi diskuterade ombyggnadsplaner. Han skrattrade så åt att det inte fanns några svårigheter för mig, inga bekymmer för pengar, eller för vad min dotter och mäg skulle säga. Dem bygger jag en villa åt, så är den saken klar. Jag var i ett rus av lycka, övervåldig, tacksam, förundrad över att få vara medhjälper till en sådan man, att äga hans hjärta, hans förtroende, hans återstående år.

Vi gick på teatern, jag hade blankt siden, och hela stan sade: Det är på världens sista tid. Nästa dag kom uppöppelsen med barnen. De var som fullna från skyarna. De ansåg huset

som sitt, de hade aldrig tänkt flytta ur det mera, de trivedes utmärkt där. Skulle här komma hantverkare om några veckor? Och Astrid som var så klen. Detta var det onaturligaste de hade hört. Astrid tälde icke att flytta. Nej, inte ens så långt som ut till Stensbro, hon behövde ständigt vara nära läkare och barnbörds-hus. Det var ju sju månader till nedkomsten? Ja, men det kunde behövas ändra. Och för resten på Stensbro, där firade ju jag orgier med unga män. Jag erbjöd mig att flytta tillbaka till stan och fira mina orgier där, det hjälpte icke. I höst då? Skulle de bo på gatan? Jag visade dem en skiss till en villa på fem rum, jag bad dem gå med och se ut en tomt åt det nya villamrådet. De vägrade, att ta emot detta erbjudande. Sant att det ståtliga gamla huset med trädgården var behagliga, men jag tyckte att en femrumsvilla kunde duga åt dem.

Detta upprörde dem oerhört. Vid detta stadium hade vi börjat höja våra röster, och Gösta skrek ut över huset de mest fruktansvärda saker om min medelålders erotik, utan att Astrid tystade på honom. Då började jag locka ropa högt gudnäs så visst. Jag lovade dem att i gengäld förlösa på denna medelålders erotik varje öre av dem de gick och väntade på. Och det snart. Herrskapet fick inrätta sig på ett annat sätt och finna sig tillrätta med Astrids laglott. Någon femrumsvilla från mig blev det inte.

Gösta svarade: det skall jag veta att hindra. Det var ett fruktansvärt uppträde. Astrid flöt i tårar, och jag gick flämtande och darrande bort utan att torka bort dem.

Nu begick jag det dåraktigaste av allt. I stället för att fara hem och

Billiga Semesterresor

16-29/6 Paris och Schweiz Kr 425:—, 29-29/6 (10 dag.) Schweiz 250:—, 29/6-10/7 (2 v.) Schweiz 475:—, 29/6-10/7 Schweiz, Garda sjön, Venedig & Wien 590:—.
Bilresor till Pyrenäerna, Sydtyrolen, Österrike, 2 v. fr. Kr. 485:—
Pariresor varje vecka Kr. 32:— (7 dygn i Paris). Begär program!
Biljetter och sovplatser.

Resebyrå Alpina,

Hammg. 14, Stockholm. N. 111 55.

Prenumerera på Tidevarvet!

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag, Elektriska Hjälpapparater, Induktionsapparater, Åderbräckstrumpor, Bräckband, Ryggkällare, Grosseskorsetter och Girdlar, Brösthållare, Lungskyddare, Skötkämnar, Liggyrner, Dambindor, Barnvårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillkriv oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special
Vesterlångatan 66
(Ingång i Passagen)
Birger Jarlsatan 9
STOCKHOLM

STILLE RULLSTOLAR

alla slag
Begär vår specialkatalog
REGERINGSGATAN 19, STOCKHOLM
Telefonväxel
Riks 166 70-72
Order Riksdagen 100 77

